

Θεόκριτος, Συρακόσiai ἢ Ἀδωνιάζουσαι (Εἰδύλλια XV)

ΓΟΡΓΩ

Ἐνδοι Πραξινόα;

ΠΡΑΞΙΝΟΑ

Γοργὼ φίλα, ὡς χρόνον. ἔνδοι.

θαῦμ' ὅτι καὶ νῦν ἦνθες. ὄρη δρίφον, Εὐνόα, αὐτᾶ·
ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον.

ΓΟ. ἔχει κάλλιστα.

ΠΡ. καθίζευ.

ΓΟ. ὦ τᾶς ἀλεμάτω ψυχᾶς· μόλις ὑμῖν ἐσώθην,
Πραξινόα, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων· (5)
παντᾶ κρηπίδες, παντᾶ γλαμυδηφόροι ἄνδρες·
ἀ δ' ὁδὸς ἄτρυτος· τὸ δ' ἑκαστέρω αἰὲν ἀποικεῖς.

ΠΡ. ταῦθ' ὁ πάραρος τήνος· ἐπ' ἔσχατα γᾶς ἔλαβ' ἐνθῶν
ἰλεόν, οὐκ οἴκησιν, ὅπως μὴ γείτονες ὦμες
ἀλλάλαις, ποτ' ἔριν, φθονερὸν κακόν, αἰὲν ὁμοῖος. (10)

ΓΟ. μὴ λέγε τὸν τεὸν ἄνδρα, φίλα, Δίνωνα τοιαῦτα
τῷ μικκῷ παρεόντος· ὄρη, γύναι, ὡς ποθορῆ τυ.
θάρσει, Ζωπυρίων, γλυκερὸν τέκος· οὐ λέγει ἀφῶν.

ΠΡ. αἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν.

ΓΟ. καλὸς ἀφῶς.

ΠΡ. ἀφῶς μὰν τήνος γὰ πρόαν –λέγομες δὲ πρόαν θην (15)
'πάππα, νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδειν' –
ἵκτο φέρων ἄλας ἄμμιν, ἀνήρ τρισκαιδεκάπαχυς.

ΓΟ. χῶμὸς ταυτᾶ ἔχει· φθόρος ἀργυρίῳ Διοκλείδας·
ἐπταδράχμωσ κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
πέντε πόκωσ ἔλαβ' ἐχθές, ἅπαν ρύπον, ἔργον ἐπ' ἔργω. (20)
ἀλλ' ἴθι, τῷμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λάζευ.

βᾶμες τῷ βασιλῆος ἐς ἀφνειῷ Πτολεμαίῳ
θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν τι
κοσμεῖν τὰν βασίλισσαν.

ΠΡ. ἐν ὀλβίῳ ὀλβια πάντα.

ΓΟ. ὧν ἴδες, ὧν εἶπαις κεν ἰδοῖσα τὸ τῷ μὴ ἰδόντι. (25)

ἔρπειν ὥρα κ' εἴη.

ΠΡ. ἀεργοῖς αἰὲν ἐορτά.

Εὐνόα, αἶρε τὸ νῆμα καὶ ἐς μέσον, αἰνόδρυπτε,
θὲς πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶς χρήζοντι καθεύδειν.
κινεῦ δὴ· φέρε θᾶσσον ὕδωρ. ὕδατος πρότερον δεῖ,
ἃ δὲ σμᾶμα φέρει. δὸς ὅμως. μὴ δὴ πολὺ, λαστρί. (30)

ἔγχει ὕδωρ. δύστανε, τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;

παῦέ ποχ'· οἷα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαί.

ἃ κλᾶξ τᾶς μεγάλας πεῖ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.

ΓΟ. Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
τοῦτο πρέπει· λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἄφ' ἰστώ; (35)

ΠΡ. μὴ μνάσης, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῷ μνᾶν
ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

ΓΟ. ἀλλὰ κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι· τοῦτό κεν εἶπαις.

ΠΡ. τῶμπέχονον φέρε μοι καὶ τὰν θολίαν· κατὰ κόσμον
ἀμφίθες. οὐκ ἄξῶ τυ, τέκνον. Μορμῶ, δάκνει ἵππος. (40)
δάκρυ' ὅσσα θέλεις, χολὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.

ἔρωμες. Φρυγία, τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα,

τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.

ὧ θεοί, ὅσσοις ὄχλος. πῶς καὶ πόκα τοῦτο περᾶσαι
χρὴ τὸ κακόν; μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι. (45)

πολλά τοι, ὧ Πτολεμαῖε, πεποίηται καλὰ ἔργα,

ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκῶν· οὐδεὶς κακοεργὸς

δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτιστί,

οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
ἀλλάλοις ὀμαλοῖ, κακὰ παίχνια, πάντες ἀραῖοι. (50)

ἀδίστα Γοργῶ, τί γενώμεθα; τοὶ πολεμισταί

ἵπποι τῷ βασιλῆος. ἄνερ φίλε, μὴ με πατήσης.

ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυρρός· ἴδ' ὡς ἄγριος. κυνοθαρσῆς

Εὐνόα, οὐ φευξῆ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.

ὠνάθην μεγάλως ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἔνδον. (55)

ΓΟ. θάρσει, Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὀπισθεν,
τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν.

ΠΡ. καὺτὰ συναγείρομαι ἤδη.
ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω
ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιρρεῖ.
ΓΟ. ἐξ αὐλαῖς, ὦ μᾶτερ;

ΓΡΑΥΣ

ἐγών, τέκνα.

ΓΟ. εἶτα παρενθεῖν (60)
εὐμαρές;

ΓΡ. ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
κάλλισται παίδων· πείρα θην πάντα τελεῖται.

ΓΟ. χρησμῶς ἅ πρᾶσβῦτις ἀπώχετο θεσπίξασα.

ΠΡ. πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἦραν.

ΓΟ. θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὄσσοις ὄμιλος. (65)

ΠΡ. θεσπέσιος. Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λάβε καὶ τύ,

Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾶς μὴ ἀποπλαγχθῆς.

πᾶσαι ἄμ' εἰσένθωμες· ἀπριξ ἔχευ, Εὐνόα, ἀμῶν.

οἴμοι δειλαία, δίχα μοι τὸ θερίστριον ἤδη

ἔσχισται, Γοργοῖ. ποτιῶ Διός, εἴ τι γένοιο (70)

εὐδαίμων, ἄνθρωπε, φυλάσσεο τῶμπέχονόν μευ.

ΞΕΝΟΣ

οὐκ ἐπ' ἐμὶν μὲν, ὅμως δὲ φυλάζομαι.

ΠΡ. ὄχλος ἀλαθέως·

ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὕες.

ΞΕ. θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡ. κῆς ὥρας κῆπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἵης,
ἄμμε περιστέλλων. χρηστῶ κοικτίρμονος ἀνδρός. (75)

φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν· ἄγ', ὦ δειλὰ τύ, βιάζευ.

κάλλιστ'· ἔνδοι πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟ. Πραξινόα, πόταγ' ὦδε. τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡ. πότνι' Ἀθαναία, ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι, (80)

ποῖοι ζωογράφοι τὰκριβέα γράμματ' ἔγραψαν.

ὡς ἔτυμ' ἐστάκαντι καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι,

ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. σοφόν τι χρῆμ' ἄνθρωπος.

αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέας κατάκειται
κλισμῶ, πρᾶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων, (85)
ὁ τριφίλητος Ἄδωνις, ὁ κὴν Ἀχέροντι φιληθεῖς.

ΕΤΕΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

παύσασθ', ὦ δύσταντοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισαι,
τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.
ΠΡ. μᾶ, πόθεν ὄνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
πασάμενος ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις. (90)

ὡς εἰδῆς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαι εἰμές ἄνωθεν,
ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν. Πελοποννασιστί λαλεῦμες,
Δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσσι.
μὴ φύη, Μελιτῶδες, ὅς ἀμῶν καρτερὸς εἴη,
πλὰν ἐνός. οὐκ ἀλέγω. μή μοι κενεὰν ἀπομάξης. (95)

ΓΟ. σίγη, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀεΐδειν
ἀ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ, πολύιδρις ἀοιδός,
ἄτις καὶ πέρυσιν τὸν ἰάλεμον ἀρίστευσε.
φθεγξεῖται τι, σάφ' οἶδα, καλόν· διαχρέμπτεται ἤδη.

ΓΥΝΗ ΑΟΙΔΟΣ

Δέσποιν', ἃ Γολγῶς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλησας (100)
αἰπεινάν τ' Ἔρυκα, χρυσῶ παίζοισ' Ἀφροδίτα,
οἷόν τοι τὸν Ἄδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
μηνὶ δωδεκάτῳ μαλακαὶ πόδας ἄγαγον ὼραι,
βάρδισται μακάρων ὼραι φίλαι· ἀλλὰ ποθειναί
ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς αἰεὶ τι φέροισαι. (105)

Κύπρι Διωναία, τὸ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
ἀμβροσίαν ἐς στήθος ἀποστάξασα γυναικός·
τὴν δὲ χαριζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναι,
ἀ Βερενικεῖα θυγάτηρ Ἑλένα εἰκυῖα (110)

Ἄρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν.
πὰρ μὲν οἱ ὄρια κεῖται, ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
πὰρ δ' ἀπαλοὶ κᾶποι πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
ἀργυρέοις, Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα,
εἶδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνω πονέονται (115)

ἄνθεα μίσγοισαι λευκῶ παντοῖα μαλεύρω,
ὄσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος τά τ' ἐν ὑγρῶ ἐλαίῳ.
πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἔρπετὰ τεῖδε πάρεστι·
χλωραὶ δὲ σκιάδες μαλακῶ βρίθοισαι ἀνήθω
δέδμανθ'· οἱ δὲ τε κῶροι ὑπερπωτῶνται Ἔρωτες, (120)

οἷοι ἀηδονιδῆες ἀεξομενᾶν ἐπὶ δένδρῳ
πωτῶνται πτερύγων πειρώμενοι ὄζον ἀπ' ὄζω.
ὦ ἔβενος, ὦ χρυσός, ὦ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
αἰετοὶ οἰνοχόον Κρονίδα Διὶ παῖδα φέροντες,
πορφύρειοι δὲ τάπητες ἄνω μαλακώτεροι ὕπνω· (125)
ἂ Μίλατος ἐρεῖ χῶ τὰν Σαμίαν καταβόσκων,
'ἔστρωται κλίνα τῶδώνιδι τῷ καλῷ ἄμμιν'.

τὸν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις.
ὀκτωκαιδεκετῆς ἢ ἔννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός·
οὐ κεντεῖ τὸ φίλημ'· ἔτι οἱ περὶ χεῖλεα πυρρά. (130)

νῦν μὲν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτᾶς χαιρέτω ἄνδρα·
ἄωθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἔξω
οἴσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' αἰὼνι πτόντα,
λύσσασαι δὲ κόμαν καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι
στήθεσι φαινομένοις λιγυρᾶς ἀρξεύμεθ' αἰοιδᾶς. (135)

ἔρπει, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κῆς Ἀχέροντα
ἡμιθέων, ὡς φαντί, μονώτατος. οὐτ' Ἀγαμέμνων
τοῦτ' ἔπαθ' οὐτ' Αἴας ὁ μέγας, βαρυμάνιος ἦρωας,
οὐθ' Ἔκτωρ, Ἐκάβας ὁ γεραίτατος εἵκατι παίδων,
οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύρρος ἀπὸ Τροίας ἐπανενθῶν, (140)

οὐθ' οἱ ἔτι πρότεροι Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,
οὐ Πελοπηιάδαι τε καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
ἴλαος, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ'· εὐθυμεύσαις
καὶ νῦν ἦνθες, Ἄδωνι, καί, ὄκκ' ἀφίκη, φίλος ἤξεῖς.
ΓΟ. Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτατον ἀθήλεια· (145)

ὀλβία ὄσσα ἴσατι, πανολβία ὡς γλυκὴ φωνεῖ.
ῶρα ὅμως κῆς οἴκον. ἀνάριστος Διοκλείδας·
χώνηρ ὄζος ἅπαν, πεινᾶντι δὲ μηδὲ ποτένθης.
χαῖρε, Ἄδων ἀγαπατέ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφικνεῦ.